

Wij zijn natuur!

Wij zijn natuur! We staan er niet boven, niet onder, niet naast, maar wij mensen zijn simpelweg onderdeel van de natuur. Pas als we dit beseffen, weet je dat als je de natuur vernietigt, je jezelf aan het vernietigen bent. Dan voel je de pijn van bomen die in de bloei van hun leven als lucifershoutjes worden omgezaagd, in mootjes gehakt en weggevoerd. Dan voel je de pijn van de miljarden dieren die ieder jaar worden geslacht om ons mensen te voeden.

De vraag die vaak wordt gesteld (soms met onbegrip, soms met woede, soms met verbazing) is waarom we toch zo moeilijk ons gedrag veranderen. We houden obsessief vast aan bestaande systemen, aan onze manier van zaken doen, aan het leven dat we zijn gewend. Wel schudden we verontwaardigd het hoofd als we de wereld in brand zien staan en dan omarmen we een Sustainable Development Goal of eten we een dagje per week geen vlees meer. Toch zet het niet echt zoden aan de dijk. De angst om iets te verliezen waaraan we gewend zijn, is blijkbaar groter dan het perspectief om een betere wereld te bouwen.

Het doet denken aan die man die is opgegroeid in een moordenaarsgezin, die enigszins beschaamd zegt: “Van huis uit zijn we gewend iedere dag een paar moorden te plegen. Zo ben ik nu eenmaal opgegroeid. Dat was heel normaal. Nu, met al die discussies op televisie, ben ik er toch wat anders over na gaan denken. Daarom hebben we besloten met ons gezin op zondag geen moorden meer te plegen. Zo draag je toch wat bij...”

Het voorbeeld is idioot, maar maakt hopelijk duidelijk hoe goed we zijn om argumenten te verzinnen waardoor we niet echt hoeven te veranderen. Het maakt ook duidelijk dat we ver af staan van de natuur. Pas als we echt beseffen dat wij niet buiten de levende wereld staan en accepteren dat we buren van elkaar zijn, pas dan gaan we anders kijken en ons anders gedragen, aldus auteur Richard Powers recent in *De Groene Amsterdammer*. “Veel inheemse culturen hebben dat bewustzijn al, alleen de westerse nog niet. Stel dat we leren die niet-westerse opvattingen te gaan toepassen, dan leer je jezelf relativeren en zie je dat jouw manier van leven niet de enige is. Zo’n andere manier van denken, zou ook onze kijk veranderen op minderheden, migranten en mensen die niet binnen onze vastomlijnde hiërarchische kaders vallen. De hele maatschappij zou mee veranderen.”

In een recent interview in *The Guardian* zei Jane Goodall dat het goed is dat rijke landen beginnen te lijden omdat – ondanks een toegenomen bewustzijn – het vooralsnog blijft bij mooie woorden en mooie woorden alleen. Ook zij zegt dat verandering alleen van binnenuit kan komen. Pas als je diep van binnen ervaart dat je onderdeel bent van een alomvattend levend geheel, pas dan is verandering mogelijk. Of zoals wildernisgids Alan McSmith in deze editie zegt: “Als je de natuur van binnen ervaart, word je vanzelf natuurbeschermer.”

Heel veel inspiratie toegewenst. ■

WILLEM VREESWIJK

willem@newfinancialforum.nl

**“WIE NATUUR
VAN BINNEN
ERVAART, WORDT
VANZELF NATUUR-
BESCHERMER”**